

<https://doi.org/10.15407/alg36.01.043>

О.В. КОШЕЛЕВ^{1,2}, К.С. КАЛАШНИК^{1,2 *}

¹ ДУ «Інститут морської біології НАН України»,
вул. Пушкінська, 37, Одеса 65048, Україна

² Національний природний парк «Куяльницький»,
вул. Польська, 21, Одеса 65000, Україна

* Адреса для листування: kalashnik.eka@gmail.com

НОВА ЗНАХІДКА РІДКІСНОГО ВИДУ *CHARA CANESCENS* LOISEL. (*CHAROPHYTA*, *CHARALES*) В УКРАЇНІ (ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ, НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК «КУЯЛЬНИЦЬКИЙ»)

Реферат. Представлено дані про нове місцезнаходження рідкісного виду *Chara canescens* Loisel., включеного до Червоної книги України. Новий для України локалітет виявлений у пригирловій ділянці малої річки Кубанка, яка впадає в Куяльницький лиман у межах Національного природного парку «Куяльницький» (Одеська обл.). Основними природними чинниками, які лімітують існування *C. canescens* у виявленому локалітеті, є мінливий гідрологічний режим та сезонне пересихання малої річки Кубанка. До локального впливу на стан популяції *C. canescens*, спричиненого господарською діяльністю, можна віднести витоптування великою рогатою худобою, яку випасають у долині річки. Значна за площею та багаточисельна популяція *C. canescens* локалізована на природоохоронній території, що в подальшому забезпечить перспективу її тривалого існування та гарантуватиме ефективний режим охорони.

Ключові слова: *Charophyta*, *Charales*, *Chara canescens*, нова знахідка, Національний природний парк «Куяльницький», Одеська область, Червона книга України

Надійшла до редакції 06.01.2026. Після доопрацювання 11.02.2026. Опублікована 20.03.2026

Ц и т у в а н н я . Кошелев О.В., Калашнік К.С. 2026. Нова знахідка рідкісного виду *Chara canescens* Loisel. (*Charophyta*, *Charales*) в Україні (Одеська область, Національний природний парк «Куяльницький»). *Альгологія*. 36(1): 43–54. <https://doi.org/10.15407/alg36.01.043>

This is open access article under the CC BY license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

© Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, 2026

© Видавець ВД «Академперіодика» НАН України, 2026

Вступ

Chara canescens — реліктовий вид родини *Characeae*, включений до Червоної книги України (ЧКУ) зі статусом «рідкісний» (Red..., 2009; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0370-21#n17>). Даний вид не трапляється ні в прісних, ні в повністю морських водоймах (Schubert et al., 2024). Мешкає в солонуватих (солоність 3–22 ‰, оптимальна 7–8 ‰), переважно неглибоких стоячих водоймах (Mourgonval et al., 2015; Borysova, 2025). Поширена в Європі та на середземноморському узбережжі Африки, світовий ареал включає також окремі місцезростання в Північній Америці, Азії (Guiry, Guiry, 2025) та Австралії, куди, ймовірно, вона занесена мігруючими водоплавними птахами з Північної півкулі (Casanova, Nicol, 2009). Вид є рідкісним в Європі та включений до національних Червоних списків деяких країн, зокрема Великобританії, Ірландії, Норвегії та Словаччини (Hindáková et al., 2022; Guiry, Guiry, 2025).

В Україні відомі лише три підтверджені гербарними зразками локалітети *C. canescens*, які знаходяться в межах Дніпровсько-Причорноморської та Середньодніпровської альгофлористичних провінцій (Borysova, 2025). Для цих провінцій характерне переважання евригаліних та галобіонтних видів харофітів, здатних зростати в опріснених мілководних затоках Чорного та Азовського морів, а також солонуватих водоймах їхнього узбережжя (Borysova, 2025). У межах Одеської обл. була виявлена невелика популяція *C. canescens* у каналі, що з'єднує Тилігульський лиман із морем, яка вважається єдиною знахідкою в південно-західному регіоні України (Borisova, Tkachenko, 2008).

На сьогодні багато видів харофітів знаходяться під загрозою зникнення внаслідок деградації водойм через забруднення води, посилення евтрофікації, підвищення температури, ландшафтно-гідрологічної трансформації та інших факторів. В Україні понад 60% видового складу *Charales* включені до Червоної книги (Palamar-Mordvintseva, Tsarenko, 2004), тому кожне нове місцезнаходження харових водоростей має природоохоронну цінність та науковий інтерес. Виявлене нове місцезнаходження *C. canescens* можна вважати самим актуальним з огляду на його новизну, оскільки попередні знахідки в Україні датуються кінцем минулого століття та відсутні сучасні відомості про існування водорості у виявлених раніше локаціях.

Мета роботи — надати характеристику нового локалітету *C. canescens*, визначити умови та екологічні особливості існування популяції, загрози й перспективи її збереження на території Національного природного парку «Куяльницький».

Матеріали та методи

Нове місцезнаходження *C. canescens* виявлено на початку червня 2025 р. у пригирловій акваторії малої річки Кубанка на лівому березі Куяльницького лиману (Одеська обл.). Під час досліджень були відібрані проби харової водорості, супутніх водоростей і вищих водних рослин для їхньої ідентифікації й визначення біомаси, а також проби води для подальших гідрохімічних вимірювань. Крім того, проводили виміри температури води, мінералізації та pH, визначали глибину водойми.

Ідентифікацію водоростей і вищих рослин проводили за визначниками: Moshkova, 1979; Dobrochaeva et al., 1987; Hollerbach, Palamar-Mordvintseva, 1991 і монографією: Borysova et al., 2016. Номенклатура водоростей наведена за міжнародним електронним каталогом AlgaeBase (Guiry, Guiry, 2025), імена авторів таксонів представлені в стандартному скороченні (IPNI, 2025), назви видів вищих рослин згідно зведення С.Л. Мосякіна і М.М. Федорончука (Mosyakin, Fedoronchuk, 1999). Гідрохімічні вимірювання проводили за методикою: Manual..., 1977.

Географічні координати місцезнаходження виду та його площу визначали за допомогою GPS-навігатора Garmin eTrex 10. Картосхема створена в програмному комплексі QGIS v3.24.1.

Зразки *C. canescens* передані до Гербарію Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України (KW).

Результати

На початку червня 2025 р. при обстеженні пригирлової ділянки р. Кубанка (рис. 1), що входить до гідрографічної мережі Куяльницького лиману, було виявлено значне скупчення харових водоростей, яке рясним килимом вкривало дно водойми. Проективне покриття сягало 80–90%. Водорості зустрічались у безпосередній близькості до сліпого гирла р. Кубанка на узбережжі Куяльницького лиману. Вище за течією харофітів не знайдено.

Рис. 1. Загальний вигляд пригирлової ділянки малої річки Кубанка: А — у весняний період (квітень); Б — у літній період (кінець червня)

Харова водорість була визначена як *C. canescens* — вид з Червоної книги України. Пізніше ідентифікація була підтверджена к.б.н. О.В. Борисовою, с.н.с. відділу фікології, ліхенології та бріології Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України. Отже, виявлено нове місцезнаходження цього виду в Одеській обл. і, відповідно, в Україні.

Загальна довжина річки, де була знайдена *C. canescens*, дорівнювала 470 м, сумарна площа локалітету становила 2460 м², проєктивне покриття досягало 80–90%. З огляду на розміри, виявлений в р. Кубанка локалітет *C. canescens* можна вважати найбільшим в Україні.

Нове місцезнаходження *C. canescens* позначено на рис. 2, його координати 46.671364; 30.729451.

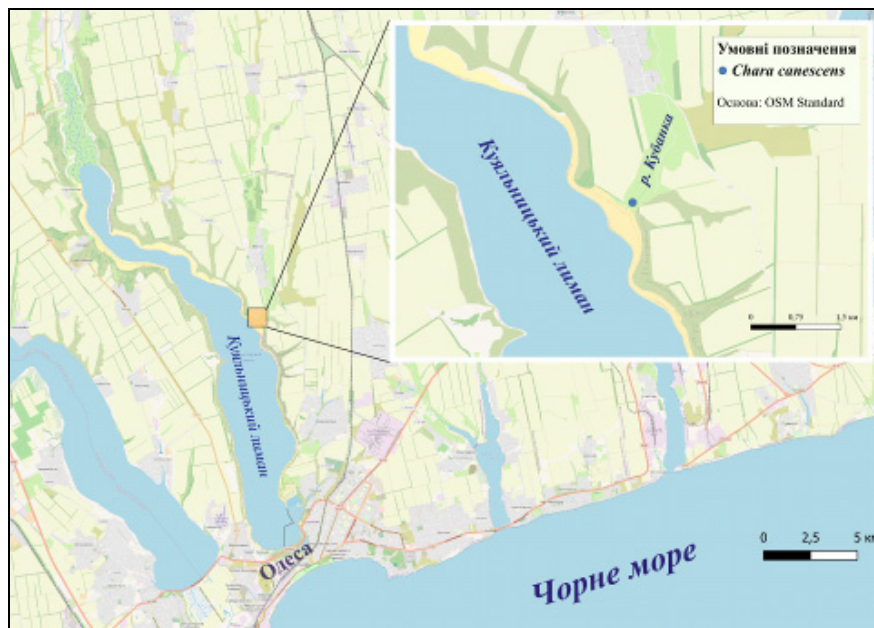

Рис. 2. Карта-схема нового місцезнаходження *Chara canescens* в Україні

Як було зазначено вище, *C. canescens* домінувала у водоймі, її середня біомаса 1,230 кг·м⁻². Таломи були покриті нитчастими водоростями *Rhizoclonium riparium* (Roth) Harv., *Ulothrix zonata* (F. Weber & Mohr) Kütz. і *Vaucheria* sp. В річці окрім водоростей траплялися вищі водні рослини — *Ruppia cirrhosa* (Petagna) Grande та *Zannichellia palustris* L.

Таломи *C. canescens* довжиною 20–25 см були помірно інкрустовані вапном, розгалужені. Відібрані зразки були з оогоніями (рис. 3), тому можна припустити, що популяція *C. canescens* у р. Кубанка складалася виключно з жіночих рослин, здатних до партеногенетичного розмноження, характерного для більшості європейських популяцій цього виду (Trbojević et al., 2019; Schubert et al., 2024).

Рис. 3. Фотографії таломів *Chara canescens*. Масштаб 1 см

Під час відбору проб вода в р. Кубанка була мутна, її температура становила 24,1 °С, мінералізація 7,8 г·дм⁻³, рН 8,2. Глибина водойми 40–50 см. Донні відклади представлені муловими осадами. Базові гідрохімічні показники води наведені в таблиці.

Таблиця. Вміст біогенних речовин у воді р. Кубанка (06 червня 2025 р.)

N, мкг · дм ⁻³					
NH ₄ ⁺	NO ₂ ⁻	NO ₃ ⁻	N _{мін}	N _{орг}	N _{вал}
407,0	3,4	6,8	417,8	1860,0	2270,0
P, мкг · дм ⁻³					
PO ₄ ³⁻		P _{орг}		P _{вал}	
56,2		346,6		402,9	
Si, мкг · дм ⁻³					
820,1					

Сумарний вміст неорганічних, органічних та орґано-мінеральних сполук свідчить про значне навантаження біогенними елементами акваторії р. Кубанка. За вмістом амонійного азоту вода р. Кубанка може бути класифікована як «забруднена». При повторному обстеженні наприкінці червня 2025 р. річка майже пересохла (див. рис. 1, Б), лише в пригирловій частині залишилося декілька відокремлених калюж, у яких ще вегетувала *C. canescens*. На зволоженому ґрунті лежали її висохлі таломі (рис. 4).

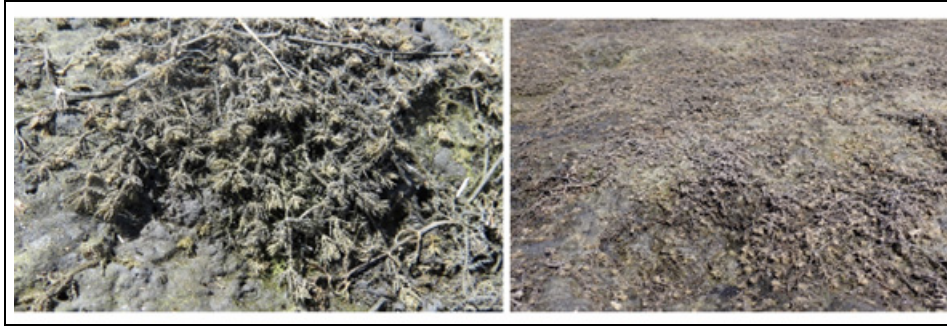

Рис. 4. Таломи *Chara canescens* на ґрунті після пересихання р. Кубанка (29 червня 2025 р.)

У цей час умови набули екстремальних для існування цього виду значень: температура води $31,7^{\circ}\text{C}$, мінералізація $34,1 \text{ г} \cdot \text{дм}^{-3}$, що підтверджує високу адаптованість *C. canescens* до умов існування в високомінералізованих тимчасових водоймах.

Мала річка Кубанка, в якій виявлено нове місцезнаходження *C. canescens*, належить до річок межиріччя Дністер–Південний Буг. Її довжина становить близько 20 км, площа басейну 129 км^2 . Річка через сліпе гирло впадає в Куяльницький лиман зі східного його берега на південь від с. Кубанка. Водозбір річки міститься в межах Причорноморської області надзвичайно низької водності, за розміром площі водозбору відноситься до малих річок Причорноморської низовини (Grebin, 2010). Характер водного режиму р. Кубанка східноєвропейський з короткочасним весняним водопіллям, яке проходить у лютому–березні та дощовими паводками влітку. Основною рисою водного режиму є пересихання, обумовлене недостатнім живленням річки (Conducting..., 2012).

Загальна багаторічна гідрохімічна характеристика поверхневих вод р. Кубанка: рН у межах 7,6–8,4, що відповідає «лужній» реакції, мінералізація від 0,16 до $12,99 \text{ г} \cdot \text{дм}^{-3}$. Загальна твердість води в гирлі р. Кубанка $18,4 \text{ ммоль} \cdot \text{дм}^{-3}$, за іонним складом у воді домінуючим катіоном є натрій, домінуючим аніоном — хлор. Загалом, екологічний стан р. Кубанка відповідає перехідному « β - α -мезосапробному». Підвищений вміст різних форм азоту у водах річки пов'язаний з інтенсивними процесами зворотної трансформації азотних сполук в умовах значного біогенного навантаження (Water..., 2016).

Обговорення

Починаючи з 2014 року співробітники Інституту морської біології НАН України проводять регулярний моніторинг Куяльницького лиману для оцінки гідроекологічних наслідків штучного поповнення його морською водою. Пригирлова ділянка р. Кубанка є постійною станцією спосте-

реження та пунктом відбору гідробіологічних проб. За 11 років постійних спостережень тут жодного разу не фіксувалися харові водорості. *C. canescens* також не була виявлена в результаті проведених раніше комплексних альгологічних досліджень (Ennan et al., 2022).

Вочевидь саме навесні 2025 р. в акваторії р. Кубанка вперше відбулася вегетація *C. canescens*, до того ж на досить значній площі, принаймні за останні 10 років з початку безперервного моніторингу. Ймовірно, поява *C. canescens* у річці пов'язана із занесенням ооспор навколоводними птахами, що у великій кількості скупчуються в пригирловій акваторії р. Кубанка, а умови підвищеної мінералізації води сприяли її масовій вегетації. Відомо, що міграції водоплавних птахів є важливим вектором поширення спор *C. canescens* на великі відстані, навіть між континентами (Casanova, Nicol, 2009). Також можливо, що при настанні сприятливих умов на цій ділянці відбулося проростання спор, які тривалий час перебували в стані спокою.

Здатність *C. canescens* до партеногенетичного способу розмноження, не характерного для інших видів роду *Chara* та решти харофітів, забезпечує високий потенціал до колонізації нових водойм та здатність населяти водойми з періодичним висиханням. Така стратегія розмноження критично важлива для однорічних популяцій *C. canescens*, динаміка яких визначається термінами проростання ооспор і темпами їхнього продукування для подальшого зберігання в банку пропагул під час висихання водойми (Calero, Rodrigo, 2018). Висока екологічна пластичність *C. canescens* зумовлена також здатністю витримувати широкий діапазон мінералізації води (від 1,5 до 21 г·дм⁻³) та значну мінливість іонного складу води в умовах ефемерних водойм. Вид трапляється також за умов високої евтрофності водойм (Schubert et al., 2024).

З огляду на рідкісність та вразливість, *C. canescens* на рівні виду охороняється ЧКУ. Крім того, з іншими харовими водоростями домінує в оселищі, що також знаходиться під загрозою зникнення та потребує пріоритетних заходів збереження. У різних законодавчих документах ЄС це оселище класифіковане: C1.25 Занурені килимки харофітів у мезотрофних водоймах (Резолюція 4 Бернської конвенції); 3140 Оліго-мезотрофні водойми з жорсткою водою і бентосною рослинністю *Chara* spp. (Додаток I Оселищної Директиви) та в національному каталозі біотопів України як C:1.211 Угруповання харових водоростей (National..., 2018).

Стратегії збереження місць зростання *C. canescens* спрямовані на підтримання природного гідрологічного режиму, попередження забруднення та евтрофікації водойм (National..., 2018), також дієвим заходом з охорони популяцій виду вважається створення альгорезерватів (Tsarenko, Palamar-Mordvintseva, 2009).

Більшість місць зростання *C. canescens* у Західній Європі зазвичай забруднені, суттєво трансформовані, зі зміненою та деструктурованою прибережною рослинністю. Більшість з них знаходяться на територіях, які не мають природоохоронного статусу (Stewart, Church, 1992; Arnal et al., 2025).

В Україні деякі локалітети *C. canescens* охороняються на територіях об'єктів природно-заповідного фонду різного рангу: Кримського природного заповідника та Регіонального ландшафтного парку «Тилігульський» (Borisova, Tkachenko, 2008; Tsarenko, Palamar-Mordvintseva, 2009).

Нове місцезнаходження *C. canescens* виявлено на території Національного природного парку «Куяльницький», який був створений у 2022 р. з метою збереження, відтворення, ефективного використання та дотримання режиму охорони цінних природних комплексів у басейні Куяльницького лиману (Presidential Decree № 3/2022). Куяльницький лиман — унікальна гіпергалинна (з надвисокою солоністю води) водойма закритого типу в Одеській обл. Його гідрографічна мережа сформована низкою річок (Великий Куяльник, Кубанка, Долдока та ін.), постійних водотоків та численних ефемерних водойм. Всі вони характеризуються підвищеними умовами мінералізації води, мінливим гідрорежимом та здатністю до пересихання в літньо-осінній період, проте для цих водних об'єктів визначено високе альгофлористичне різноманіття (Gerasimiyuk et al., 2020).

Річки та водотоки Куяльницького лиману є потенційними водоймами для існування *C. canescens* та інших галофільних видів харових водоростей, тому подальші альгологічні дослідження цих водойм є перспективними. Найбільш значимою загрозою для існування *C. canescens* в пригирловій ділянці р. Кубанка є зменшення її водності, пов'язане з кліматичними змінами. Час вегетації *C. canescens* визначається гідрорежимом р. Кубанка, для якої характерно періодичне висихання та підвищення мінералізації води внаслідок інтенсивного випаровування. Окрім того, на стан виявленої популяції негативно впливає вито́птування великою рогатою худобою, яку випасають у долині річки.

За попереднім зонуванням територій Національного природного парку «Куяльницький», р. Кубанка входить у зону регульованої рекреації, де діють значні обмеження господарської діяльності, що з більш суворим дотриманням вимог водоохоронного законодавства забезпечить ефективний режим охорони виявленого локалітету *C. canescens*. Також проводиться пошук та розробка науково обґрунтованих заходів щодо поліпшення гідроекологічного стану Куяльницького лиману та подолання кризових явищ, пов'язаних із деградацією його гідрографічної мережі. Це в майбутньому сприятиме збереженню малих річок Куяльницького лиману та унікальних біотопів, сформованих в тому числі *C. canescens*.

Висновки

У червні 2025 р. виявлено нове місцезнаходження в Україні рідкісної водорості — *Chara canescens*. Новий локалітет загальною площею 2460 м² розташований на лівому березі Куяльницького лиману в пригирловій акваторії річки Кубанка на території Національного природного парку «Куяльницький». Під час сезонного пересихання річки Кубанка *C. canescens* здатна до вегетації у відокремлених калюжах при високих показниках температури (31,7 °C) та мінералізації (34,1 г·дм⁻³), що підтверджує високу адаптованість цього виду до умов існування в високомінералізованих тимчасових водоймах. З огляду на це, інші водні об'єкти гідрографічної мережі Куяльницького лиману можуть бути потенційно придатними для зростання *C. canescens* та інших галофільних видів харових водоростей.

Основними природними чинниками, які лімітують існування *C. canescens* у виявленому локалітеті, є мінливий гідрологічний режим та сезонне пересихання річки Кубанка. Вплив господарської діяльності мінімальний і проявляється у витоπτуванні русла річки великою рогатою худобою. Нове місцезнаходження *C. canescens* розташоване на території Національного природного парку «Куяльницький», що дає змогу проводити постійний моніторинг стану популяції та впроваджувати додаткові природоохоронні заходи для ефективного її збереження в акваторії річки Кубанка.

Подяки

Автори висловлюють щирі подяки с.н.с. відділу фікології, ліхенології та бріології Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України канд. біол. н. О.В. Борисовій за підтвердження ідентифікації *Chara canescens*, а також с.н.с. відділу оцінки стійкості екосистем Інституту морської біології НАН України канд. геогр. н. Ю.І. Богатовій за проведені гідрохімічні вимірювання.

ДОТРИМАННЯ ЕТИЧНИХ НОРМ

Автори повідомляють про відсутність будь-якого конфлікту інтересів.

ORCID

О.В. Кошелев <https://orcid.org/0000-0002-8937-2323>

К.С. Калашнік <https://orcid.org/0000-0002-1845-249X>

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Arnal A., Rodrigo M.A., Bernhardt K.-G., Guarino R., Troia A., Turner B., Weitzel J., Schubert H., García-Murillo P. 2025. A review on the distribution and habitat features of *Chara canescens* in the Iberian Peninsula: sexual populations revisited. *Limnetica*. 44(1): 141–158. <https://doi.org/10.23818/limn.44.10>

- Borysova O.V. 2025. A current species diversity and distribution patterns of the genus *Chara* L. (*Charophyta*, *Charales*) in Ukraine. *Algologia*. 35(2): 148–172. [Борисова О.В. 2025. Сучасне різноманіття та особливості поширення водоростей роду *Chara* L. (*Charophyta*, *Charales*) в Україні. *Альгологія*. 35(2): 148–172.] <https://doi.org/10.15407/alg35.02.148>
- Borisova E.V., Tkachenko F.P. 2008. A contribution to the flora of *Charales* of the Southwest Ukraine *Algologia*. 18(3): 287–298. [Борисова Е.В., Ткаченко Ф.П. 2008. Матеріали к флоре *Charales* юго-запада України. *Альгологія*. 18(3): 287–298.]
- Borysova O.V., Palamar-Mordvintseva G.M., Tsarenko P.M. 2016. *Flora of algae of Ukraine*. Vol. 12. *Charales*. Issue 2. Kyiv. 282 p. [Борисова О.В., Паламар-Мордвинцева Г.М., Царенко П.М. 2016. *Флора водоростей України*. Т. 12. *Харофітові водорості*. Вип. 2. Київ. 282 с.]
- Calero S., Rodrigo M.A. 2018. The life cycle of a parthenogenetic population of *Chara canescens* from an interdunal Mediterranean pond. *Bot. Lett.* 165: 55–65. <https://doi.org/10.1080/23818107.2017.1383308>
- Casanova M. T., Nicol J.M. 2009. *Chara canescens* (*Characeae*, *Charophyceae*) in the Southern Hemisphere. *Charophytes*. 1(2): 55–60.
- Conducting a hydroecological assessment and developing scientifically based measures to regulate the flow and clean the channels of the Dovboka and Kubanka rivers: report on scientific research work (final)*. 2012. Odesa: Odes. State Environ. Univ. 205 p. [Проведення гідроекологічної оцінки та розробка науково обґрунтованих заходів щодо регулювання стоку та розчистки русел річок Довбока та Кубанка: звіт про науково-дослідну роботу (заключний). 2012. Одеса: Одес. держ. екол. унів. 205 с.]
- Dobrochaeva D.N., Kotov M.I., Prokudin Yu M et al. 1987. *Identification manual of the high plants of Ukraine*. Kyiv: Nauk. Dumka. 547 p. [Доброчаева Д.Н., Котов М.И., Прокудин Ю.Н. и др. 1987. *Определитель высших растений Украины*. Киев: Наук. думка. 547 с.]
- Ennan A.A.-A., Shikhaleeva G.M., Tsarenko P.M., Kiryushkina H.M., Gerasimyuk V.P. 2022. Algorfloristic studies of the Kuyalnyk estuary basin reservoirs (North-Western Black Sea Coast, Ukraine). *Algologia*. 32(2): 105–132. [Еннан А.А.-А., Шихалеева Г.М., Царенко П.М., Кірюшкіна Г.М., Герасимюк В.П. 2022. Альгофлористичні дослідження водойм басейну Куяльницького лиману (Північно-Західне Причорномор'я, Україна). *Альгологія*. 32(2): 105–132.] <https://doi.org/10.15407/alg32.02.105>
- Gerasimyuk V.P., Ennan A.A.-A., Shykhaleyeva G.M. 2020. *Encyclopedia of Kuyalnyk Estuary*. Vol. 2. *Algae*. Eds P.M. Tsarenko, A.A.-A. Ennan. Odesa: Astroprint. 446 p. [Герасимюк В.П., Еннан А.А.-А., Шихалеева Г.М. 2020. *Енциклопедія Куяльницького лиману*. Т. 2. *Водорості*. Одеса: Астропрінт. 446 с.]
- Grebin V.V. 2010. *Modern streamflow regime of rivers in Ukraine (landscape-hydrology analysis)*. Kyiv: Nika-Center. 316 p. [Гребін В.В. 2010. *Сучасний водний режим річок України (ландшафтно-гідрологічний аналіз)*. Київ: Ніка-Центр. 316 с.]
- Guiry M.D., Guiry G.M. 2025. *AlgaeBase*. World-wide electron. publ. Nat. Univ. Ireland, Galway.

- Hindáková A., Gąbka M., Hrivnák R. 2022. Checklist Red list, and distribution pattern of charophytes (*Charophyceae*, *Charales*) in Slovakia based on critical revision of herbarium specimens. *Diversity*. 14(11): 897. <https://doi.org/10.3390/d14110897>
- Hollerbach M.M., Palamar-Mordvintseva G.M. 1991. *Identification manual of freshwater algae of Ukraine*. Issue 9. *Charophyta*. Kyiv: Nauk. Dumka. 196 p. [Голлербах М.М., Паламар-Мордвинцева Г.М. 1991. *Визначник прісноводних водоростей України. Харові водорості*. Вип. 9. *Charophyta*. Київ: Наук. думка. 196 с.]
- IPNI. 2025. *International Plant Names Index*. Publ. Int. <http://www.ipni.org>. Roy. Bot. Gardens Kew, Harvard Univ. Herbaria & Librar., Austral. Nat. Herbar.
- Manual of chemical analysis of terrestrial surface waters*. 1977. Ed. A.D. Semenov. Leningrad: Gidrometeoizdat. 532 p. [Руководство по химическому анализу поверхностных вод суши. 1977. Под ред. А.Д. Семенова. Ленинград: Гидрометеиздат. 532 с.]
- Moshkova N.O. 1979. *Identification manual of freshwater algae of Ukraine*. Issue 6. *Ulotrichales*. *Cladophorales*. Kyiv: Nauk. Dumka. 500 p. [Мошкова Н.О. 1979. *Визначник прісноводних водоростей Української РСР. Улотриксові й кладофорові водорості*. Вип. 6. *Ulotrichales*. *Cladophorales*. Київ: Наук. думка. 500 с.]
- Mosyakin S.L., Fedoronchuk M.M. 1999. *Vascular plants of Ukraine. A nomenclatural checklist*. Kyiv. 345 p.
- Mouronval J.B., Baudouin S., Borel N., Soulie-Marsche I., Kleszczewski M., Grillas P. 2015. *Guide des Characées de France méditerranéenne*. Paris: ONCFS. 214 p.
- National habitat catalogue of Ukraine*. 2018. Eds A.A. Kuzemko, Y.P. Didukh, V.A. Onyshchenko, Y. Sheffer. Kyiv: FOP Klymenko. 442 p. [Національний каталог біотопів України. 2018. За ред. А.А. Куземко, Я.П. Дідуха, В.А. Онищенко, Я. Шеффера. Київ: ФОП Клименко. 442 с.]
- Palamar-Mordvintseva G.M., Tsarenko P.M. 2004. Red list of *Charales* of the Ukraine. *Int. J. Algae*. 6(4): 305–318. <https://doi.org/10.1615/InterJAlgae.v6.i4.10>
- Red Data Book of Ukraine. Plant Kingdom*. 2009. Ed. Ya.P. Didukh. Kyiv: Globalkonsalting. 912 p. [Червона книга України. Рослинний світ. 2009. Ред. Я.П. Дідух. Київ: Глобалконсалтинг. 912 с.]
- Schubert H., Blindow I., van de Weyer K., Langanen A. 2024. *Chara canescens*. In: *Charophytes of Europe*. Berlin: Springer. Pp. 351–364.
- Stewart N.F., Church, J.M. 1992. *Red data books of Britain and Ireland: stoneworts*. 143 p.
- Trbojević I., Subakov Simić G., Blaženčić J., Predojević D. 2019. Rediscovery of *Chara canescens* Loiseleur in Serbia. *Bot. Serb.* 43(1): 97–102. <https://doi.org/10.2298/BOTSERB1901097T>
- Tsarenko P.M., Palamar-Mordvintseva G.M. 2009. *Chara canescens*. In: *Red Data Book of Ukraine. Plant Kingdom*. Ed. Ya.P. Didukh. Kyiv: Globalconsulting. Pp. 678. [Царенко П.М., Паламар-Мордвинцева Г.М. 2009. *Chara canescens*. В кн.: *Червона книга України. Рослинний світ*. За ред. Я.П. Дідуха. Київ: Глобалконсалтинг. С. 678.]
- Water regime and hydroecological characteristics of Kuyalnitskyi liman: monograph*. 2016. Eds N.S. Loboda, Ye.D. Gorchenko. Odesa: TES. 332 p. [Водний режим та гідроекологічні характеристики Кіуяльницького лиману: монографія. 2016. За ред. Н.С. Лободи, Є.Д. Гопченка. Одеса: ТЕС. 331 с.]

O.V. Koshelev^{1,2}, K.S. Kalashnik^{1,2}

¹ Institute of Marine Biology, NAS of Ukraine,
37 Pushkinska Str., Odesa 65048, Ukraine

² Kuialnytskyi National Nature Park,
21 Polska Str., Odesa 65000, Ukraine

A new record of the rare species *Chara canescens* Loisel (*Charophyta*, *Charales*) in Ukraine (Odesa Region, Kuialnytskyi National Nature Park)

Data on the new locality of *Chara canescens* Loisel., a rare species included in the Red Data Book of Ukraine, are presented. A new locality for Ukraine was discovered at the mouth of the small Kubanka River, which flows into the Kuialnik Estuary in the Kuialnytskyi National Nature Park (Odesa Region). The main natural factors limiting the existence of *C. canescens* in the discovered locality are the changing hydrological regime and seasonal drying up of the small Kubanka River. Local impacts on the *C. canescens* population caused by economic activity include trampling by cattle grazing in the river valley. The significant in area and numerous population of *C. canescens* is localized in a nature conservation area, which will ensure its long-term survival and guarantee effective protection regime.

Key words: *Charophyta*, *Charales*, *Chara canescens*, Kuialnytskyi National Nature Park, new records, Odesa Region, Red Data Book of Ukraine

Citation. Koshelev O.V., Kalashnik K.S. 2026. A new record of the rare species *Chara canescens* Loisel (*Charophyta*, *Charales*) in Ukraine (Odesa Region, Kuialnytskyi National Nature Park). *Algologia*. 36(1): 43–54. <https://doi.org/10.15407/alg36.01.043>